

ЕВАЛУАЦИЈА

Претставки и предлози за периодот од јануари до декември 2015 година

Во Агенцијата за храна и ветеринарство, преку одделението за заштита на потрошувачи анализирани се причините и прашањата /опасностите и ризиците/, на кои се укажува во претставките и предлозите, евидентирани во базата податоци, поднесени од граѓаните во областа на безбедноста на храната и ветеринарството, за периодот од јануари до декември 2015 година. Анализата на определен начин ја покажува перцепцијата на граѓаните за опасностите и ризиците од храната. Бидејќи здравјето на животните и здравјето на луѓето се препознава како едно здравје направената анализа и евалуација ги опфаќа и претставките и предлозите од областа на здравствената заштита и благосостојба на животните. Извршената евалуација ги покажува следните податоци:

Во 2015 година вкупно се примени и евидентирани 360 претставки и предлози 140 од поднесените претставки или 39% се сметаат за основани, односно со потврдени наводи, додека 220 или 61% се сметаат за неосновани, односно со непотврдени наводи. Најголем број од претставките 219 претставки или 61% од вкупно поднесените претставки се однесуваат на храната од не животинско потекло. 79 претставки, односно 22% се однесуваат на храната од животинско потекло. 62 претставки односно 17% од поднесените претставки се однесуваат на прашања од здравствената заштита и благосостојба на животните.

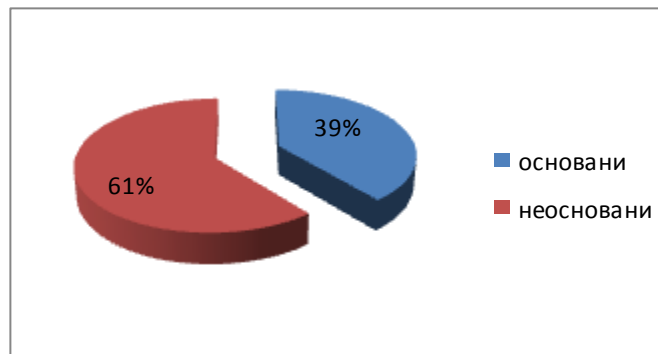
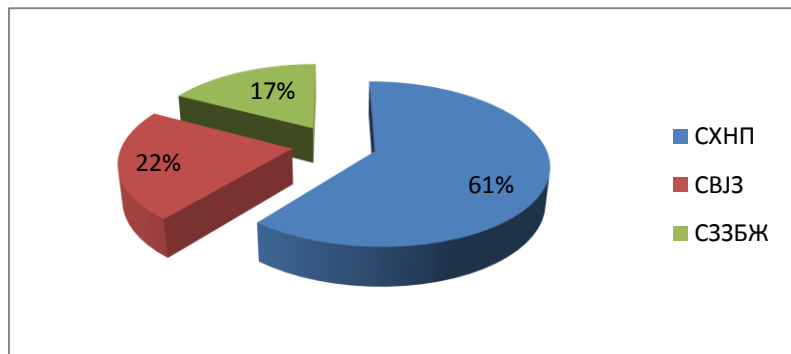
1. Поднесени претставки во 2015 по сектори и основаност

Претставки во 2015 година по снованост и по сектори						
	Основани		Неосновани		Вкупно	
	Број	%	Број	%	Број	%
СХНП	75	34%	144	66%	219	61%
СВЈЗ	35	44%	44	56%	79	22%
СЗБЖ	30	48%	32	52%	62	17%
ВКУПНО	140	39%	220	61%	360	100%

*СХНП – Сектор за храна од неживотинско потекло

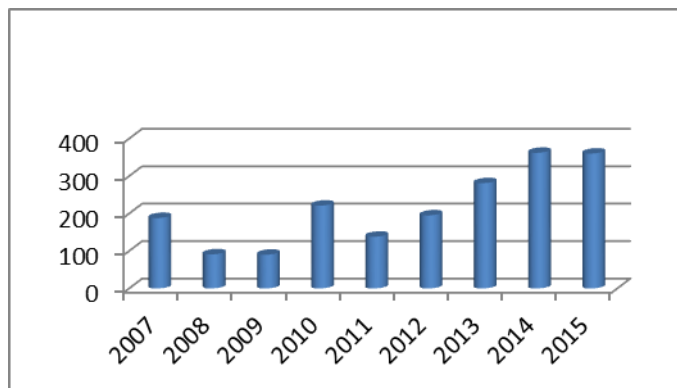
*СВЈЗ- Сектор за ветеринарно јавно здравство (храна од животинско потекло)

*СЗБЖ- Сектор за здравствена заштита и благосостојба на животните

2. Споредбен приказ на бројот на поднесени претставки и предлози по години

Година	Број на претставки
2007	188
2008	91
2009	90
2010	221
2011	138
2012	195
2013	281
2014	362
2015	360

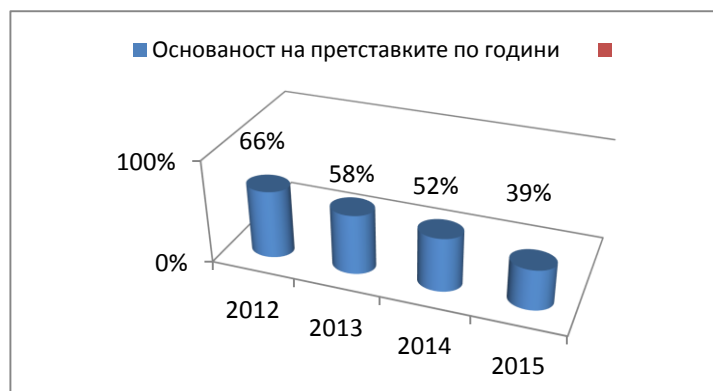
Споредбениот приказ покажува дека трендот на поднесување на претставки и предлози од граѓаните, во областа на безбедноста на храната има нагорна линија, односно бројот на поднесени претставки се зголемува.

Бидејќи четири години наназад односно од 2012 година се водат податоци за основаноста на претставките направена е анализа на процентот на основани претставки, односно претставки во кои се потврдени наодите.

Анализата покажува дека процентот на основани претставки е во опаѓање, односно бројот на неосновани претставки се зголемува.

3. Споредбен приказ на основаност на претставките по години

Година	Процент на основани претставки
2012	66%
2013	58%
2014	52%
2015	39%

Се заклучува дека кај граѓаните постои изградена свест за значењето на безбедноста на храната и импактите врз здравјето /се зголемува интересот за поднесување претставки и предлози/, но истовремено граѓаните не се доволно, односно не се соодветно информирани за одредени прашања кои се однесуваат на безбедноста на храната, со што се зголемува бројот на неосновани претставки.

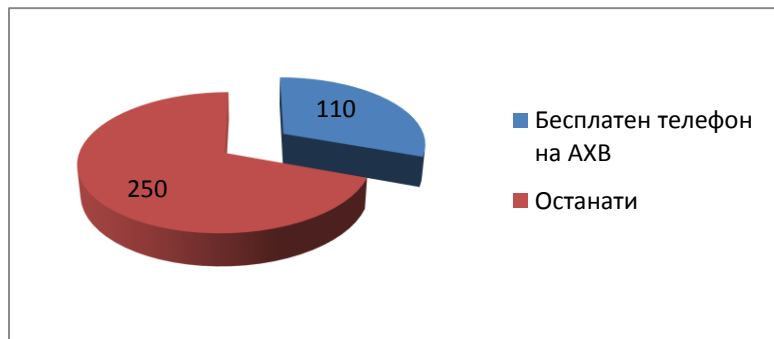
Се препорачува - Агенцијата да го интензивира анимирањето на сите активности кои се однесуваат на безбедноста на храната, со тоа што во иднина да се создадат планови за соодветно, континуирано и планирано информирање и едуцирање на граѓаните.

4. Претставките се поднесувани усно, писмено и електронски.

Веќе втора година функционира бесплатната телефонска линија, која Агенцијата за храна и ветеринарство на Република Македонија ја има воспоставено за граѓаните. Тие преку овој телефонски број може да пријават неправилности во областа на безбедноста на храната, здравствената заштита на животните и благосостојба, и да дадат предлози. Јавувањата се снимаат, а граѓанинот може да остане анонимен, но доколку остави податоци добива писмено известување од Агенцијата за преземените мерки.

На бесплатната телефонска линија во 2015 година, поднесени се околу 110 претставки, односно околу една третина од претставките.

Бесплатна телефонска линија

Се смета дека оваа линија е добра алатка за комуникација со потрошувачите.

Најмногу од претставките што ги поднеле граѓаните во периодот од 01.01. 2015 до 31.12.2015 година, кои се во областа на безбедноста на храната се однесуваат на:

- Невоспоставени контролни системи од страна на производителите кои се однесуваат на ДХП /добрите хигиенски практики/, ДПП /добрите производни практики/
- Поминат рок на употреба
- Присуство на контаминенти и резидуи /загадувачи/
- Органолептички изменети својства /изглед, мирис и вкус/
- Сомнеж за труење со храна

Додека помал е бројот на поднесени претставки кои се однесуваат на

- Несоодветно означување
- Квалитет на храната и измама и заблуда на потрошувачите

5. Приказ на претставките според наводите

Наводи во претставките	Број на претставки
Хигиенски мерки , ДХП, ДПП, НАССР /контролни системи/	62
Поминат рок на употреба	41
Загадувачи /контаминенти и резидуи	38
Органолептички изменети својства	36
Без одобрение/ регистрација	11
Квалитет и измама и заблуда	24
Сомнеж за труење со храна	36
Несоодветно означување	26
Здравствена заштита и благосостојба на животните	62
Останати	24
Вкупно	360

Во врска со ваквата анализа се препорачува да се планираат и превземат посебно активности кои се однесуваат на:

- a) проверка на контролните системи воспоставени од страна на бизнисите со храна /аудит/ и други активности кои ќе помогнат во имплементирањето и одржувањето на контролните системи од страна на бизнис операторите
- b) при контролите да се вклучат активности за контрола на контаминенти и резидуи; проверка на органолептичките својства на храната, контроли на означувањето во насока на рок на употреба, квалитет и истакнување на податоци во означувањето што ги доведуваат потрошувачите во измама и заблуда
- c) бидејќи голем процент од процент од претставките се од областа на здравствената заштита и благосостојба на животните во секторот да се разработат планови и да се планираат контроли по прашањата што ги засегаат граѓаните

Се очекува дека сите сектори во АХВ при планирањето на активностите ќе ги земат во предвид ризиците и опасностите на кои укажуваат граѓаните /перцепцијата на граѓаните за ризиците и опасностите од храната/.

Се смета дека е добро да се изнајдат начини да се информираат граѓаните дека овие контроли Агенцијата ги планира и реализира врз основа на укажувањата на граѓаните во поднесените претставки и предлози.

6. Приказ на постапувањата и исходите по претставките и предлозите

Број на примени претставки /жалби и предлози од граѓаните	360
Записници	280
Решенија	68
Постапки за едукација	30
Постапки за порамнување	11
Прекрошочни пријави	4
Уништена храна	5950 јајца и 6 кг храна

